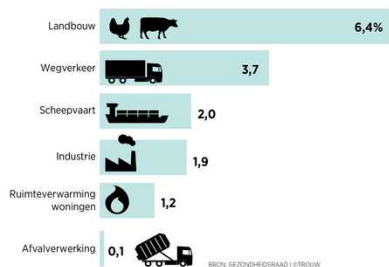

Gezondheidsraad wil striktere regels voor schone lucht

Wie veroorzaakt in Nederland de meeste fijnstof*?

Herkomst gemiddelde fijnstofconcentraties, M2,5 (2013)

*Uitstoot van fijnstof binnen Nederland is goed voor 15 procent van de totale (herleidbare) vervuiling. Zoi'n 40 procent is niet specifiek te herleiden tot menselijke handelen; 40 procent komt vanuit het buitenland Nederland binnen en de resterende 5 procent komt van natuurlijke bronnen.

fijnstof - De Gezondheidsraad adviseert het kabinet strengere normen te hanteren voor de uitstoot van stikstof en fijnstof.

FRANK STRAVER, REDACTIE
DUURZAAMHEID & NATUUR

Nederland moet strengere regels invoeren voor luchtkwaliteit. Niet de nu geldende Europese normen, maar die van de Wereldgezondheidsraad (WHO) moeten gaan gelden. Dit zegt de Gezondheidsraad, de belangrijkste raadgever van het Rijk op medisch gebied, vandaag in een advies.

WHO-normen hanteren zou betekenen dat er nog minder kleine, vuile deeltjes in de lucht mogen zitten dan nu toegestaan. Dat kan beperkingen met zich meebrengen voor grote vervuilers. Naast wegverkeer en landbouw zijn dat scheepvaart, (energie)centrales, industrie en gebouwen. Bij de normen is handhaving nodig.

Hardere eisen zijn nodig om te zorgen dat minder mensen (soms levensbedreigend) ziek worden door vuile lucht, zegt de raad. Jaarlijks overlijden 12.000 Nederlanders nog vroegtijdig. Schadelijke stoffen nemen wel al jarenlang af, maar na roken hoort luchtvervuiling bij de grootste ziekterisico's. Zeker op de 'hotspots', bij drukke autowegen en in gebied met intensieve veehouderij.

De roep om striktere eisen komt op een interessant moment.

Milieudefensie vecht met het kabinet momenteel een juridisch conflict uit over luchtkwaliteit. Het staat vast dat Nederland op 150 locaties de Europese normen voor stik- en fijnstof overschrijdt. Hier moet zo snel mogelijk een eind aan komen, eiste Milieudefensie, dat een succesje boekte in kort geding. Maar, zei de rechter vorige maand in de bodemzaak, het kabinet streeft naar schone lucht in 2030. Dat volstaat. Onverteerbaar, vindt Milieudefensie. De club gaat, precies vandaag, officieel in hoger beroep.

De oproep van de raad aan verantwoordelijk staatssecretaris Van Veldhoven (D66, milieu) lijkt een opsteker voor Milieudefensie. Niet alleen dringt de raad aan op 'extra beleidsmaatregelen' voor schone lucht. Het advies gaat een stap verder, door het pleidooi voor WHO-normen. Die moeten in de plaats komen van de lagere Europese eisen, waar Nederland nu nog niet eens aan voldoet.

De discussie over schone lucht in Nederland roept de vraag op: hoe ver wil je gaan? In de rechtszaak van Milieudefensie zei landsadvocaat Bert-Jan Houtzagers dat je bedrijven moet gaan sluiten, en auto's uit steden weren, om overal snel aan EU-eisen te voldoen. Onhaalbaar en onwenselijk, zei hij. Het is aan Van Veldhoven, zegt de raad, om te kijken wat nodig is. In haar vorige politieke rol, als D66-milieuwoordvoerder in de Tweede Kamer, riep ze vaak op tot meer maatregelen voor schonere lucht. Dat schept verwachtingen, vindt Milieudefensie. Van Veldhoven wil dit voorjaar met een voorstel over luchtkwaliteit komen, zegt haar woordvoerder.

"Forse gezondheidswinst is mogelijk", aldus voorzitter Pim van Gool van de Gezondheidsraad. "In het verkeer kunnen milieuzones, lagere maximumsnelheden en elektrische auto's helpen om vieze dampen te beperken. Bij pluimvee-,

koeien- en varkensstallen, waar ammoniak de bron van vervuiling is, moeten volgens de raad zogeheten luchtwassers verschijnen. "Samenwerking met het buitenland is ook nodig", zegt Van Gool. Een aanzienlijk deel van de luchtverontreiniging in Nederland komt hierheen waaien, vanuit het buitenland.

Dat is geen reden om met de beschuldigende vinger naar Duitsland en België te wijzen. Nederlandse uitstoot waait deels ook weg, hun kant op. Van Gool: "We moeten dit ook Europees aanpakken, luchtstromen houden zich niet aan landsgrenzen."

Niet alleen beperken van uitstoot biedt soelaas, zegt de raad. Het is ook belangrijk kwetsbare groepen te beschermen. Dus: geen scholen en verzorgingshuizen bouwen naast een drukke autoweg. Maar mensen met gevoelige luchtwegen wonen overal. Volgens Van Gool zijn ook op buurtniveau maatregelen mogelijk. Mensen kunnen zelf kiezen voor schoon transport, wandelen of fietsen.

Verder kunnen bewoners ervoor kiezen thuis geen hout te stoken in een open haard of houtkachel. Want daarmee, het zij bescheiden, dragen bewoners bij aan luchtvervuiling. Van Gool: "Dat is een ongemakkelijk feit voor mensen die met een gezellige houtkachel denken bewust bezig te zijn."

vandaag 5

De houtkachel is eigenlijk een no-go

In het kort

De Gezondheidsraad adviseert de EU-normen voor luchtvervuiling los te laten

Hardere eisen zijn nodig omdat meer mensen ziek worden

De oproep van de raad lijkt een

opsteker voor Milieudéfensie